

Skiepijimo įrašų klastojimas – nesuderinamas su mediko profesine veikla

Valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba) pastaruoju metu pasiekia informacija apie asmens sveikatos priežiūros specialistų, gydytojų ir slaugytojų, bandymus klastoti dokumentus ir įrašus sistemose dėl COVID-19 skiepų. Dėl tokių veiksmų galima ne tik baudžiamoji atsakomybė, bet ir licencijos praradimas.

Primename, kad mediko pareiga yra ne tik tobulinti savo profesinę kvalifikaciją ar laikytis licencijuojamos veiklos sąlygų, bet ir nediskriminuoti pacientų dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, gerbti pacientų teises, jų nepažeisti, laikytis gydytojo profesinės etikos principų ir kitų Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatyme ar Lietuvos Respublikos slaugos ir akušerijos praktikos įstatyme apibrėžtų pareigų.

Akreditavimo tarnyba atkreipia dėmesį, kad gydytojui licencija gali būti panaikinta, jei gydytojas šiurkščiai pažeidė paciento teises: šiurkščiai ir žeminančiai elgėsi su pacientu; pasinaudojo pareigomis norėdamas sau gauti neteisėtą pajamų arba dėl kitokių asmeninių paskatų; dėl kitų panašaus pobūdžio pažeidimų, kuriais buvo šiurkščiai pažeistos paciento teisės. Gydytojui licencijos galiojimas gali būti sustabdytas, jeigu gydytojas šiurkščiai arba du ar daugiau kartų per kalendorinius metus pažeidžia bent vieną iš Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatyme nustatytų profesinių pareigų, tokių kaip: nediskriminuoti pacientų dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų; gerbti pacientų teises, jų nepažeisti; laikytis gydytojo profesinės etikos principų; tvarkyti medicinos praktikos dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka; atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių medicinos praktiką, nustatytas pareigas.

Slaugytojo licencijos galiojimas gali būti sustabdytas, kai teismas priima sprendimą dėl laikino nušalinimo nuo pareigų ar laikino teisės verstis slaugos praktika sustabdymo. Be to, slaugytojo licencijos galiojimas gali būti panaikintas, kai licencijos turėtojas šiurkščiai pažeidžia paciento teises – šiurkščiai elgiasi ir žemina paciento orumą. Įrodžius medicininių dokumentų klastojimo faktą, galima baudžiamoji atsakomybė bei licencijos praradimas.

Sveikatos priežiūros specialistai – ypatingos profesijos atstovai, todėl jiems keliami aukštesni teisiniai ir etiniai elgesio standartai, įskaitant komentarus, pasisakymus, kurie turi atitikti medicinos mokslo ir praktikos žinias.

Anot Pasaulio sveikatos organizacijos, abejojimas vakcinomis yra viena iš dešimties didžiausių grėsmių visuomenės sveikatai, todėl gydytojais bei kiti sveikatos priežiūros specialistais, atsakingi už vakcinaciją, turi elgtis atsakingai ir neklaidinti pacientų išsakydami savo asmeninę nepagrįstą nuomonę apie neigiamą skiepų poveikį. Atsižvelgiant į galiojančius etinius ir teisinius aspektus bei didėjančią sergamumą ligomis, nuo kurių apsaugo tik skiepai, sveikatos priežiūros specialistai raginami susilaikyti nuo viešų pasisakymų, keliančių nepagrįstas abejones dėl vakcinacijos efektyvumo ir saugumo.

Lietuvos bioetikos komitetas akcentuoja, nors atlikdamas savo profesines pareigas gydytojas pagal Lietuvos gydytojo profesinės etikos kodeksą yra nepriklausomas, tačiau tai turi būti derinama su pareiga vadovautis šiuolaikinėmis medicinos žiniomis ir teikti tik kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas bei principu, kad asmeniniai gydytojo įsitikinimai neturi pakenkti pacientui. Mediko pareiga yra ne tik tobulinti savo profesinę kvalifikaciją ar laikytis licencijuojamos veiklos sąlygų, bet ir laikytis gydytojo profesinės etikos principų.

Lietuvos bioetikos komiteto nuomone, etiniai gydytojų įsipareigojimai nesibaigia, kai gydytojas tiesiogiai neteikia sveikatos priežiūros paslaugų pacientui. Šie įsipareigojimai privalomi gydytojui ne tik klinikinėse situacijose – tai pasakytina ir apie bendravimą su žiniasklaida, pasisakymus ar komentarus viešojoje erdvėje. Taigi net ir neatlikdamas profesinių pareigų, gydytojas turi vengti elgesio ir viešų pasisakymų, kurie galėtų diskredituoti gydytojo vardą, kenkti jo asmeniniam ir gydytojo profesijos prestižui ir taip silpninti visuomenės pasitikėjimą gydytojo profesija.

Akreditavimo tarnyba ragina sveikatos priežiūros specialistus atsakingai reikšti savo nuomonę, primena pareigą vadovautis medicinos mokslo tyrimais bei įrodymais. Mediko profesijos reikalauja ne tik profesionalumo, bet ir kantrybės, savitvartos, atidumo, net pasišventimo gelbstint žmonių gyvybes, todėl gydytojo balsas, viešai išsakytos mintys ir poelgiai turi ypatingą svarbą bei poveikį. Akreditavimo tarnyba tikisi, kad tiek gydytojais, tiek slaugytojais ar kiti sveikatos priežiūros specialistais supranta situacijos, susijusios su COVID-19 pandemija, sudėtingumą, svarbą bei rimtumą ir savo profesinę pareigą, todėl neteks nagrinėti neatsakingo veikimo ar kalbėjimo žalingų pasekmių pacientų teisėms ir sveikatai.

*Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai
tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos informacija*